

Reijo Hongisto ps

Kirjallinen kysymys Suomen linjasta Somaliasta tulleille turvapaikanhakijoille

Eduskunnan puhemiehelle

Maahanmuuttoviraston lehdistötiedotteen 17.2.2016 mukaan viraston johto valvoo päätöksenteon laillisuutta säännöllisesti ja raportoi siitä edelleen sisäministeriöön. Yksi keskeinen laillisuusvalvonnan osa ovat satunnaistarkastukset, eli pistokokeet, joita tehdään useita kertoja vuodessa Euroopan turvapaikkaviraston EASO:n laatimien laatustandardien pohjalta. Satunnaistarkastusten avulla arvioidaan muun muassa yksittäisten päätösten lainmukaisuutta ja sitä, vastaavatko ne viraston linjauksia, jotka pohjautuvat suomalaisten hallintotuomioistuinten sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) ratkaisuihin. Satunnaistarkastuksissa ei ole löytynyt lain- tai linjaustenvastaisia päätöksiä. Virasto tekee tarkastuksia tarvittaessa myös virallisten satunnaistarkastusajkojen ulkopuolella.

Viimeisimmät tilastot kertovat selvästi maahanmuuttoviraston linjan erilaisuuden verrattuna muihin Euroopan maihin ainakin somalialaisten turvapaikanhakijoiden suhteen. Kun sisäministeri Petteri Orpo linjasi Somalian turvallisuusarvion päivitystä, niin tavoitteena oli päätyä samalle tasolle muiden Pohjoismaiden kanssa. Suomen linja ei kuitenkaan näytä kiristyneen. Alkanut vuosi on vienyt Suomea yhä kauemmas muiden Pohjoismaiden ja muun Euroopan linjasta. Helmikuun tilastot osoittavat, että käytännössä jo lähes kaikki somalialaiset saavat turvapaikkastatuksen.

Tilastojen mukaan Suomen käyttäytymisen linjassa on tapahtunut merkittävä muutos vuodesta 2013 lähtien erityisesti Somaliasta tulleiden suhteen. Kun vuonna 2013 turvapaikan sai vain muutama prosentti hakijoista, niin määrä viisinkertaistui vuonna 2014, jolloin turvapaikka myönnettiin lähes 20 %:lle hakijoista. Vuonna 2015 osuus oli jo lähes 50 %.

Helmikuussa 2016 96 % somalialaiseksi itsensä ilmoittaneista sai turvapaikkastatuksen Suomessa. Yksikään toinen eurooppalainen maa ei ole myöntänyt turvapaikkaa yli 90 %:lle hakijoista. Eurostatin tilastojen mukaan Suomi teki eniten myönteisiä päätöksiä ja myönsi eniten turvapaikkastatuksia somalialaisille verrattuna muihin EU-maihin. Toiseksi eniten myönteisiä päätöksiä teki Italia (87%), Somalian entinen siirtomaaisäntä. Seuraavana tuli Belgia, josta turvapaikan sai 44 % somalialaisista hakijoista. Tanska ja Alankomaat eivät myöntäneet yhdellekään somalialaiselle turvapaikkastatusta, vaikka ne noudattavat samoja kansainvälisiä sopimuksia kuin Suomi. Kyseessä näyttää olevan Suomen itse määrittämä muista EU-maista täysin poikkeava linja somalialaisten suhteen.

Kirjallinen kysymys KK 181/2016 vp

Merkittävästi löysempi linja turvapaikkastatuksen myöntämisessä verrattuna muihin Euroopan maihin on ollut todennäköisesti yksi merkittävä vetovoimatekijä, joka johti vuoden 2015 aikana yli 30 000 turvapaikanhakijan tuloon maahanamme.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi Suomen "Somalia-linja" alkoi poiketa muista eurooppalaisista maista vuodesta 2013 lähtien,

millä aikaväleillä satunnaistarkastukset on tehty vuosina 2014—2016,

kuinka monta satunnaistarkastusta on tehty,

ovatko tarkastukset johtaneet tutkintaan,

kuka tai ketkä tekevät satunnaistarkastukset ja

mihin toimiin asianomainen ministeri ryhtyy saattaakseen Suomen turvapaikkastatuksen myöntämislinjan samalle tasolle muiden Euroopan vertailumaiden kanssa?

Helsingissä 31.3.2016

Reijo Hongisto ps